

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ**

ОЛЕКСІЙ МАРІЯ ВАСИЛІВНА

УДК 336

**ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ
ІНСТРУМЕНТ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАКТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ОСП КОРПОРАЦІЯ ВАТРА»)**

**Спеціальність 8.03050801 – Фінанси і кредит(за спеціалізованими
програмами)**

**АВТОРЕФЕРАТ
дипломної роботи
на здобуття освітнього рівня «магістр»**

Тернопіль – 2017

Робота виконана на кафедрі економіки та фінансів Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент
Крамар Ірина Юріївна
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Рецензент: кандидат економічних наук, професор
завідувач кафедри промислового маркетингу,
Федорович Роман Володимирович
Тернопільський національний технічний
університет імені Івана Пулюя

Захист відбудеться 25 лютого 2017 р. о 10⁰⁰ годині на засіданні
екзаменаційної комісії № 60 у Тернопільському національному
технічному університеті імені Івана Пулюя за адресою: 46001, м.
Тернопіль, вул. Білогірська, навчальний корпус № 10, ауд.143.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження. В умовах розвитку ринкових відносин для вітчизняних підприємств дедалі більшого значення набуває необхідність в ефективному внутрішньо-господарському управлінні як інструменту практичного менеджменту.

Організації, що приділяють пильну увагу питанням внутрішньо-господарського планування, виявляються більш конкурентоспроможними і стійкими. Питання формування внутрішньо-господарського планування актуальні як для великих, так і для малих організацій, як для державних підприємств, громадських організацій, так і для комерційних структур.

Значний внесок у розвиток та розробку теоретичних, методичних і практичних основ формування економічних передумов розвитку та реалізації практичного менеджменту на підприємствах зробили такі вчені, як О.В.Іванюта, Н.Ю. Мельничук, А.М.Єрмошенко, С.І.Юрій, В.М.Опарін, А.М.Поддєрьогін та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є обґрунтування теоретичних основ внутрішньо-господарського планування на підприємстві, розробка рекомендацій щодо удосконалення системи практичного менеджменту ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Відповідно до поставленої мети дослідження у роботі необхідно було вирішити наступні завдання:

- дослідити теоретико-методичні основи внутрішньо-господарського планування на підприємстві;
- з'ясувати сутність практичного менеджменту підприємства;
- дослідити стратегічне фінансове планування, як структурну складову внутрішньо-господарського планування на підприємстві;
- оцінити фінансово-майновий стан ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»;
- дослідити техніко-економічну характеристику підприємства;
- здійснити аналіз майнового стану підприємства;
- проаналізувати показники фінансового стану досліджуваного підприємства;
- окреслити особливості стану та розвитку світлотехнічної галузі в Україні;
- здійснити аналіз макросередовища діяльності ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»;
- запропонувати рекомендації удосконалення практичного менеджменту ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Об'єктом дослідження є особливості внутрішньо-господарського планування на підприємстві ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Предметом дослідження виступає система практичного менеджменту ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Методи дослідження, використані в ході написання роботи, включають загальнонаукові та емпіричні прийоми економічної науки, які ґрунтуються на системному та міждисциплінарному підходах, методи дедукції та індукції, синтезу та аналізу, економіко-математичного методу, а також методу порівняння та системного аналізу. У процесі дослідження вивчено і використано положення сучасної економічної теорії, макро- та мікроекономіки, менеджменту, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених у контексті формування фінансових ресурсів і ефективності фінансування. Вихідними даними при написанні дипломної роботи магістра були Закони України, Укази Президента України, Постанови Верховної Ради та Кабінету Міністрів України, які стосуються фінансової діяльності підприємств, статистичні дані Державного комітету статистики України, облікові, аналітичні і звітні дані ТОВ «ОСП Корпорація Ватра».

Наукова новизна отриманих результатів.

- розглянуто теоретико-методичні основи внутрішньогосподарського планування на підприємстві;
- окреслено засади практичного менеджменту підприємства;
- виявлено, що однією із ключових структурних складових внутрішньогосподарського планування на підприємстві, є стратегічне фінансове планування;
- проведено техніко-економічну характеристику ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»;
- здійснено ґрунтовний аналіз світлотехнічної галузі в Україні;
- запропоновано рекомендації щодо удосконалення практичного менеджменту підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих рекомендацій щодо удосконалення системи практичного менеджменту на ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» у своїй діяльності з метою покращення фінансових результатів підприємства.

Структура роботи. Дипломна робота складається із вступу, шести розділів, висновків та пропозицій, загальним обсягом 116 сторінок, з них текстова частина 111 сторінок, 22 таблиці і 13 рисунків, списку використаних джерел із 92 найменувань; 8 додатків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **ВСТУПІ** подано загальну характеристику роботи, обґрунтовано актуальність теми дослідження, мету і завдання роботи, об'єкт, предмет, описано наукову новизну і практичну значимість отриманих результатів.

У **першому розділі «Теоретико-методичні основи внутрішньо-господарського планування на підприємстві»** з'ясовано, що внутрішньо-господарське планування покликане створити систему роботи підприємства на певний термін, із врахуванням всіх потреб підприємства від зародження до ліквідації протягом всього життєвого циклу.

Досліджено, що розглядаючи елементи системи практичного менеджменту як сукупність взаємопов'язаних компонентів, що взаємодіють між собою, звернуто увагу на визначення сутності організаційної структури управління (ОСУ) і відображено її місце в системі менеджменту підприємства.

Встановлено, що ОСУ є невід'ємним елементом системи менеджменту, яка повинна сприяти досягненню цілей підприємства через встановлення прав та відповідальності кожної структурної одиниці за виконання поставлених перед нею завдань, раціонального розподілу праці між різними рівнями управління. Встановлено, що найраціональнішою слід вважати таку ОСУ, яка сприяє взаємодії підприємства із зовнішнім середовищем, продуктивному розподілі завдань працівників та задоволенню потреб споживачів. Отже, ефективна взаємодія усіх елементів системи менеджменту, зокрема ОСУ, дасть змогу підприємству успішно функціонувати і розвиватись на певному ринку.

У **другому розділі «Оцінка фінансово-майнового стану ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»** проведено аналіз фінансових результатів діяльності підприємства, який свідчить про те, що основні засоби, які використовуються у діяльності ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» вимагають великого об'єму коштів. збільшення основних засобів є наслідком їх оновлення, розширення виробництва, впровадження нової техніки, однак високий рівень зносу основних фондів викликає додаткові витрати на проведення капітальних та поточних ремонтів.

Проведений аналіз свідчить про зростання дебіторської заборгованості, що означає використання підприємством стратегії надання споживачам своєї продукції товарних позик і, таким чином, ділиться з ними частиною свого доходу. Внаслідок затримки платежів за продукцію підприємство вимушене брати кредити для забезпечення своєї виробничої діяльності, збільшуючи водночас власні фінансові зобов'язання. Все це свідчить про іммобілізацію частини оборотних засобів із виробничого циклу. У 2015 р. різко зростла дебіторська заборгованість до 55,71%, що становить 32233 грн.

Відносні показники фінансової стійкості знизилися у 2015 році на 0,50, що є негативним показником, який вказує на зменшення частки власного капіталу у загальній вартості авансового капіталу підприємства.

У **третьому розділі «Пропозиції щодо удосконалення практичного менеджменту ТОВ «ОСП Корпорація Ватра»** запропоновано рекомендації щодо удосконалення практичного менеджменту на досліджуваному підприємстві, а також визначено фінансову стратегію, яку на даний момент використовує підприємство. Встановлено, що не існує єдиної думки щодо місця фінансової стратегії підприємства поміж інших, проте вважаємо, що фінансову стратегію варто розглядати як базову, що забезпечує реалізацію усіх інших стратегій підприємства.

Основні завдання фінансової стратегії на сьогоднішньому етапі розвитку ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» є розширення ринків збуту, отримання доходів із нових галузей функціонування корпорації, закріплення авторитету та закріплення іміджу прогресивної корпорації серед вже існуючих клієнтів.

Запропоновано створення нового структурного підрозділу на підприємстві – інноваційно-проектного відділу, який забезпечить підприємству ефективний стан функціонування та допоможе вийти на нові ринки збуту.

У **четвертому розділі «Спеціальна частина»** з'ясовано, що ринок світлотехнічної продукції продовжує інтенсивно зростати. У сегменті офісного освітлення помітно видно зростання інтересу не тільки функціонування, але і естетики. В побутовому освітленні головну роль грають сучасні тенденції в оформленні інтер'єру. В електротехнічну галузь успішно інвестує сама держава, зокрема Україна у 2017 році планує інвестувати 399,968 млн. грн. з державного бюджету.

Також проведено аналіз конкурентоспроможності ТОВ «ОСП Корпорація Ватра», який вказує на те, що підприємство має такі переваги перед конкурентами: наявність підсистеми управління фінансами; наявність підсистеми бухгалтерського обліку; наявність сертифікованих систем якості; наявність відділів технічного контролю продукції; наявність структурних підрозділів, що проводять заходи щодо поліпшення якості продукції.

У **п'ятому розділі «Обґрунтування економічної ефективності»** обґрунтовано економічну ефективність запропонованих рекомендацій у третьому розділі, а також проведено інтегральну оцінку фінансового стану підприємства з метою оцінки ефективності обраної ним фінансової стратегії.

Завдяки введенню на ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» нового структурного підрозділу, прогнозується: координація робіт по інноваційній діяльності, створення і реалізація інноваційної та науково-технічної політики

підприємства, підвищення конкурентоспроможності науково-дослідних і науково-конструкторських робіт; випуск наукоємної продукції.

У шостому розділі «Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях» проаналізовано функцію служби охорони праці на ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». Встановлено, що координацію діяльності усіх служб підприємства в рамках системи управління охороною праці здійснює генеральний директор підприємства разом з інженером по охороні праці. ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» кожного року виділяє кошти на фінансування заходів з охорони праці в об'ємі 0,5 % оплати праці за попередній рік.

Рівень пожежної безпеки на ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» визначається як задовільний, оскільки на підприємстві всі діючі норми відповідають законодавчо встановленим нормам. На підприємстві розроблені шляхи евакуації в разі настання надзвичайної ситуації, також присутні всі первинні засоби захисту вібрації (рукавички, використовується дистанційне керування).

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Проаналізовано економічну літератури із тематики дослідження і встановлено, що на теоретичному рівні під внутрішньо-господарським плануванням розуміють заплановану систему дій підприємства на певний період часу. Мета цієї системи полягає в розробці системи поведінки за наявності альтернативи факторів, які можуть негативно вплинути на підприємство; також внутрішньо-господарське планування покликане створити логічні взаємозв'язки між структурними підрозділами підприємства для найефективнішого функціонування.

2. В результаті оцінки якості формування стратегії фінансового розвитку підприємства встановлено, що вона визначається в процесі розроблення фінансових рішень, тобто задовго до отримання кінцевого результату управління економічними об'єктами і процесами. Уявлення на цій стадії про результати має прогностичний характер і не вирізняється високим рівнем імовірності; мета загальної стратегії розвитку підприємства, з якою треба погоджувати цілі фінансової стратегії, може змінюватися в часі, залежить від співвідношення між можливостями (потенціалом) організації, структурами організації (системою елементів і зв'язків) та умовами, що створює зовнішнє середовище.

3. Проаналізовано фінансово-майновий стан ТОВ «ОСП Корпорація Ватра» і встановлено, що на підприємстві має місце зростання дебіторської заборгованості, збільшення залучення кредитних коштів, іммобілізація частини оборотних засобів. Окрім того, виявлено помітне зниження позитивного

фінансового результату. Позитивним є те, що спостерігаємо збільшення вартості основних засобів, що означає забезпечення виробництва новим обладнанням чи розширення виробництва за рахунок створення нового цеху.

4. Запропоновано введення нового структурного підрозділу на досліджуваному підприємстві – інноваційно-проектного відділу - з метою покращення фінансового стану підприємства. Дані рекомендації здійснені на основі проведеного SWOT-аналізу підприємства, оцінки його сильних і слабких сторін, можливостей і загроз.

5. Досліджено стан світлотехнічної галузі, який свідчить про перспективність даної галузі. Конкуренція на Українському ринку виробництва світлотехнічної промисловості велика, це спонукає ТОВ «ОСК Корпорацію Ватра» виробляти товар якісним та відносно дешевим.

6. Результати стратегічного аналізу фінансових результатів досліджуваного підприємства дозволяють зробити висновок відносно того, що підприємство повинно надалі активізувати свої внутрішні можливості, а саме удосконалити систему управління, використовувати сучасні методи фінансового прогнозування для того, вийти на нові ринки збуту. Економіко-математичні дослідження дозволяють дійти висновку відносно того, що потрібно розвивати основну діяльність, а саме виробництво світлотехнічної продукції та активно впроваджувати рекламний відділ, який за нашими розрахунками буде економічно ефективний.

7. Проведено обґрунтування економічної ефективності запропонованого інвестиційного рішення, а також інтегральну оцінку фінансово-майнового стану підприємства. Доведено, що дані рекомендації є економічно-ефективними, а інтегральна оцінка підтверджує, що фінансова стратегія, обрана підприємством є ефективною на даний момент.

Результати проведеного дослідження апробовані на:

1. Всеукраїнська студентська науково-технічна конференція «Природничі та гуманітарні науки. Актуальні питання», Олексій М. В. Оцінка фінансово-економічних показників стану електротехнічної галузі / Олексій М. В. // Матеріали, 20-21 квітня 2016 року — Т. : ТНТУ, 2016 — Том 2. — С. 57-58. — (Економіка, менеджмент, фінанси).

2. Міжнародній науково-практичній конференції «Формування механізму зміцнення конкурентних позицій національних економічних систем у глобальному, регіональному та локальному вимірах», Олексій М.В. Економічна система як визначальна складова політики держави/ Олексій М.В. // Матеріали , (Тернопіль, 2016 р.) року – Т. : ТНТУ, - С.22 – 24.

АНОТАЦІЯ

Олексій М. В. Внутрішньогосподарське планування як ефективний інструмент вдосконалення практичного менеджменту підприємства на прикладі ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». - Рукопис. Дослідження на здобуття освітнього рівня «Магістр» спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» (за спеціалізованими програмами). – ТНТУ ім. І. Пулюя. – Тернопіль, 2017.

Роботу присвячено питанням внутрішньогосподарського планування, як інструменту вдосконалення практичного менеджменту підприємства. Проаналізовано фінансово-майновий стан ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». Здійснено SWOT-аналіз досліджуваного підприємства. На основі проведеного фінансового та стратегічного аналізу запропоновано рекомендації щодо удосконалення практичного менеджменту на підприємстві в частині внутрішньогосподарського планування. Запропоновано створення нового структурного підрозділу на підприємстві – інноваційно-проектного відділу. Проведено оцінку стану світлотехнічної галузі. Проаналізовано рівень конкурентоспроможності підприємства. Здійснено обґрунтування економічної ефективності наведених пропозицій та інтегральну оцінку фінансового стану ТОВ «ОСП Корпорація Ватра». Встановлено, що запропоновані рекомендації є економічно-ефективними, а обрана фінансова стратегія, яку проводить підприємство є доцільною.

Ключові слова: практичний менеджмент, внутрішньогосподарське планування, фінансова стратегія, інтегральна оцінка.

Summary

Oleksii M.V. Internal business planning as an efficient instrument for enterprise practical management improvement (LLC “Corporation “Vatra” as a case study). - Manuscript. Research on obtaining educational degree "Master" in a major 8.03050801 "Finance and Credit" (for specialized programs) - TNTU -. Ternopil, 2017.

The research is dedicated to the problems of internal business planning as effective instrument for enterprise practical management improvement. Financial state of the enterprise LLC “Corporation “Vatra” is analyzed. SWOT-analysis of the researched enterprise is conducted. Recommendations for practical management improvement at the enterprise, internal business planning in particular, are suggested based on the results of financial and strategic analysis. Creation of new department at the enterprise – innovative-project department – is suggested. The state of lightening industry is analyzed. Level of enterprise competitiveness of the researched enterprise is analyzed. Economic efficiency of the suggested recommendations and integral

assessment of the LLC “Corporation “Vatra” financial state are proven. It is researched that suggested recommendations are economically efficient and chosen financial strategy is appropriate.

Keywords: practical management, internal business planning, financial strategy, integrated assessment.